

Gweithgareddau Hyfforddi ar
Gyfranogiad Disgyblion i Athrawon,
Llywodraethwyr a Disgyblion

Training Activities in
Pupil Participation for Teachers,
Governors and Pupils

Llywodraeth Cynulliad Cymru
Welsh Assembly Government

Cymru Ifanc
Young Wales

www.cymru.gov.uk

Thema 3

Theme 3

Cymru Ifanc
Young Wales

Llywodraeth Cynulliad Cymru
Welsh Assembly Government

Ewrop & Chymru: Buddsoddi yn eich Dyfodol
Cronfa Gymdeithasol Ewrop

Europe & Wales: Investing in your Future
European Social Fund

Theme 3

Implementing Pupil Participation

Activity 3(a)

Implementing the National Participation Standards

Purpose

For participants to become familiar with the National Children and Young People's Participation Standards for Wales by considering how they would use them when planning to consult pupils.

Resources

6 copies of [the National Participation Standard posters](http://www.pupilvoicewales.org.uk/grown-ups/about-us/what-is-participation/) (available at: <http://www.pupilvoicewales.org.uk/grown-ups/about-us/what-is-participation/>),

or 6 sets of the [black and white version of the Standards - photocopied](#).

A set of [Standards Scenario Cards](#) (six scenarios).

6 copies of [National Participation Standards Planning Grid](#).

[Powerpoint slide 16: The National Participation Standards](#).

Preparation

Prepare one set of [Scenario Cards](#).

Download 6 copies of the [National Participation Standards posters](#).

or photocopy 6 sets of the [black and white version of the Standards, one](#) for each group.

Photocopy 6 copies of the [National Participation Standards Planning Grid](#), one for each group

Timings

30 minutes.

Participants

Participants work in 6 small groups.

Outline of Activity	<p>Introduce the activity with Powerpoint 16 if you wish.</p> <p>Divide the participants into 6 small groups.</p> <p>Give each group a copy of the National Participation Standards or a photocopied set of Standards, and a National Participation Standards Planning Grid.</p> <p>Randomly allocate a scenario card to each group.</p>
Stage 1	<p>Ask each group to read their allocated scenario and decide how they would use the standards when planning the task. They should fill in the planning grid and refer to the standards so they are clear what the standards are and how they can be used as a planning tool.</p>
Stage 2	<p>Ask each group to share their ideas as follows:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Group 1 to read their scenario and explain how they will meet the 'Information' Standard. • Group 2 to read their scenario and explain how they will meet the 'It's Your Choice' Standard. • Group 3 to read their scenario and explain how they will meet the 'No Discrimination' Standard. • Group 4 to read their scenario and explain how they will meet the 'Respect' Standard. • Group 5 to read their scenario and explain how they will meet the 'You Get Something Out of it' Standard. • Group 6 to read their scenario and explain how they will meet the 'Feedback' Standard. <p>Discuss as a group how they could meet the 'Improving How We Work' Standard.</p> <p>You can also discuss how this links into the School Effectiveness Framework.</p>

Follow-up

Activity 3b): 'The National Participation Standards and School Self-evaluation'. This activity enables participants to consider how they can use the National Participation Standards as part of their school's annual self-evaluation process, and in preparation for an Estyn inspection.

Thema 3

Rhoi Cyfranogiad Disgyblion ar Waith

Gweithgaredd 3(a)

Gweithredu Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol

Diben

Er mwyn i gyfranogwyr ymgyswddo â Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol Plant a Phobl Ifanc yng Nghymru trwy ystyried sut y byddent yn eu defnyddio wrth gynllunio i ymgynghori â disgyblion.

Adnoddau

6 copi o [boster Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol](http://www.llaisdisgyblioncymru.org.uk/oedolion/amdanon-ni/beth-yw-cyfranogi/) (ar gael yn: <http://www.llaisdisgyblioncymru.org.uk/oedolion/amdanon-ni/beth-yw-cyfranogi/>)

neu 6 set o [fersiwn du a gwyn y Safonau](#) - wedi'u llungopïo.

Set o [Gardiau Sefyllfaoedd Cyfranogi](#) (chwe sefyllfa).

6 chopi o [Grid Cynllunio Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol](#).

[Sleid Powerpoint 16: Y Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol](#).

Paratoi

Paratoi un set o [Gardiau Sefyllfa](#).

Llawrlwytho 6 chopi o [boster Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol](#)

neu lungopïo 6 set o [fersiwn du a gwyn y Safonau](#), un i bob grŵp.

Llungopïo 6 chopi o [Grid Cynllunio Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol](#), un i bob grŵp.

Amser

30 munud.

Cyfranogwyr

Bydd y cyfranogwyr yn gweithio mewn 6 grŵp bach.

Braslun o'r
Gweithgaredd

Cyflwynwch y gweithgaredd â [Powerpoint 16](#) os dymunwch.

Rhannwch y cyfranogwyr yn 6 grŵp bach.

Rhowch gopi i bob grŵp o'r [Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol](#) neu set o'r [Safonau wedi'u llungopïo](#), ac un copi o'r [Grid Cynllunio Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol](#).

Dosbarthwch un o'r cardiau sefyllfa i bob grŵp - ar hap.

Cam 1

Gofynnwch i bob grŵp ddarllen y sefyllfa a gawsant a phenderfynu sut y byddent yn defnyddio'r safonau wrth gynllunio'r dasg. Dylent lenwi'r grid cynllunio a chyfeirio at y safonau fel eu bod yn deall yn iawn beth yw'r safonau a sut y gellir eu defnyddio fel modd i gynllunio.

Cam 2

Gofynnwch i bob grŵp rannu eu syniadau fel a ganlyn:

- **Grŵp 1** i ddarllen eu sefyllfa ac egluro sut y byddant yn cydymffurfio â'r Safon 'Gwybodaeth'.
- **Grŵp 2** i ddarllen eu sefyllfa ac egluro sut y byddant yn cydymffurfio â'r Safon 'Eich Dewis Chi'.
- **Grŵp 3** i ddarllen eu sefyllfa ac egluro sut y byddant yn cydymffurfio â'r Safon 'Dim Gwahaniaethu'.
- **Grŵp 4** i ddarllen eu sefyllfa ac egluro sut y byddant yn cydymffurfio â'r Safon 'Parch'.
- **Grŵp 5** i ddarllen eu sefyllfa ac egluro sut y byddant yn cydymffurfio â'r Safon 'Rydych chi ar eich Ennill hefyd'.
- **Grŵp 6** i ddarllen eu sefyllfa ac egluro sut y byddant yn cydymffurfio â'r Safon 'Adborth'.

Trafodwch fel grŵp sut y gallant gwrdd â'r Safon 'Gwella'n Ffordd o Weithio'.

Gellir hefyd drafod y cysylltiadau rhwng y Safonau a'r Fframwaith Effeithiolrwydd Ysgolion.

Gwaith Pellach

Gweithgaredd 3b): 'Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol a Hunan-werthusiad Ysgol'. Trwy'r gweithgaredd hwn caiff y cyfranogwyr ystyried sut y gallant ddefnyddio'r Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol yn rhan o'u proses hunan-werthuso ysgol blynyddol, ac wrth baratoi at arolygiad gan Estyn.

Cardiau Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol Fersiwn i'w Lungopïo

National Participation Standards Cards Photocopiable Versions

Gwybodaeth

Ystyr hyn yw:

- Gwybodaeth sy'n hawdd i bawb ei deall.
- Oedolion yn gweithio gyda chi sy'n gwybod beth sy'n digwydd ac sy'n agored ac yn glir.

Byddwn yn:

- Sicrhau bod pawb yn cael digon o wybodaeth i gymryd rhan yn iawn.
- Dweud wrthyh chi sut y bydd y ffaith eich bod chi'n cymryd rhan yn gwneud gwahaniaeth.
- Dweud wrthyh chi pwy sy'n mynd i wrando a newid pethau.

Information

This means:

- Information is easy to understand for everyone.
- Adults working with you know what is going on and are up front and clear.

We will:

- Ensure everyone has enough information to get properly involved.
- Let you know what difference you being involved will make.
- Inform you about who is going to listen and make changes.

Eich Dewis Chi

Ystyr hyn yw:

- Mai chi sy'n dewis a ydych chi am gymryd rhan neu beidio.
- Mai chi sy'n cael dewis gweithio ar bethau sy'n bwysig i chi.
- Mai chi sy'n dewis beth rydych chi'n ei wneud a sut.

Byddwn yn:

- Rhoi digon o wybodaeth ac amser i chi benderfynu a ydy hyn yn rhywbeth yr ydych chi eisiau ei wneud ai peidio.

It's Your Choice

This means:

- You choose if you want to get involved or not.
- You choose to work on things that are important to you.
- You choose what you do and how you do it.

We will:

- Give you enough information and time to decide if this is something you want to do.

Dim Gwahaniaethu

Ystyr hyn yw:

- Bod plant a phobl ifanc i gyd yn wahanol ond bod gan bob un ohonoch yr un hawl i gael dweud eich dweud am faterion sy'n bwysig i chi.
- Rydym eisiau i bawb deimlo eu bod yn cael croeso a'u bod yn gallu cymryd rhan os ydyn nhw'n dymuno gwneud hynny.

Byddwn yn:

- Herio unrhyw wahaniaethu.
  - Cysylltu â phlant a phobl ifanc mewn llawer o wahanol sefyllfaoedd.
  - Eich cael chi i gymryd rhan yn y pethau rydych chi am gymryd rhan ynddyn nhw.
-

No Discrimination

This means:

- Children and young people are all different but you all have the same right to have a say about things that matter to you.
- We want everyone to feel welcome and be able to get involved if they want to.

We will:

- Challenge any discrimination.
- Get in touch with children and young people in lots of different situations.
- Get you involved in things you want to do.

Parch

Ystyr hyn yw:

- Bod gan bawb gyfle i ddweud eu dweud, bod eich barn yn bwysig ac y byddwn yn ei pharchu.

Byddwn yn:

- Gwrando ar eich syniadau, eich safbwyntiau a'ch profiadau.
  - Eich cymryd chi o ddifri ac yn eich trin chi'n deg.
  - Gweithio gyda chi i wneud rhywbeth am y materion sy'n bwysig i chi.
  - Gweithio gyda chi i'ch helpu i newid pethau er gwell.
-

Respect

This means:

- Everyone has a chance to have a say, your opinions are important and we will respect them.

We will:

- Listen to your ideas, views and experiences.
- Take you seriously and treat you fairly.
- Work with you to do something about the things you tell us are important.
- Work with you to help change things for the better.

Byddwch chi ar eich Ennill Hefyd

Ystyr hyn yw:

- Ein bod ni am i chi fwynhau ac elwa o gymryd rhan.
- Ein bod yn gwybod bod gennych bethau eraill i'w gwneud yn eich bywydau hefyd!
- Sicrhau bod cymryd rhan yn brofiad cadarnhaol, nid yn un negyddol.

Byddwn yn:

- Gweithio mewn ffyrdd diogel, pleserus, llawn hwyl.
- Gwneud yn fawr o'r yr hyn rydych yn ei wybod.
- Gwneud pethau cadarnhaol sy'n meithrin eich hyder.
- Cwrdd mewn llefydd cyfeillgar sy'n hwylus i bobl ifanc.
- Gwerthfawrogi ac yn parchu'r hyn sydd gennych i'w gynnig.

You get something out of it

This means:

- We want you to enjoy and benefit from taking part.
- We know that you have other things to do in your lives as well!
- Making sure that participating is a positive not a negative experience.

We will:

- Work in a safe, fun and enjoyable way.
- Make the most of what you know.
- Do positive things that build your confidence.
- Meet in friendly places that are easy for you to use.
- Value and respect what you have to offer.

Adborth

Ystyr hyn yw:

- Mae'n bwysig iawn eich bod yn gwybod pa wahaniaeth rydych wedi'i wneud a sut y mae'ch syniadau wedi cael eu defnyddio.

Byddwn yn:

- Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i chi am beth sy'n digwydd.
  - Rhoi adborth i chi cyn gynted ag sy'n bosib a hynny mewn ffordd hawdd ei deall.
-

Feedback

This means:

- It's really important that you know what difference you have made and how your ideas have been used.

We will:

- Keep you up to date with what is happening.
- Give feedback as soon as possible and in ways that are easy to understand.

Gwella ein Ffordd o Weithio

Ystyr hyn yw:

- Ein bod ni eisiau dysgu a gwella ein ffordd o weithio gyda chi.

Byddwn yn:

- Edrych ar ein ffordd o weithio gyda chi a sut mae gwella ar hynny.
  - Gofyn i chi beth sydd wedi mynd yn dda a beth sydd angen ei newid.
  - Sicrhau bod eich barn yn gwneud gwahaniaeth i sut y byddwn ni'n cynllunio ac yn gwneud penderfyniadau.
-

Improving how we work

This means:

- We want to learn and get better at the way we work with you.

We will:

- Look at the way we work with you and how to improve it.
- Ask you what has gone well and what needs to change.
- Make sure your views make a difference to the way we make plans and decisions.

Cardiau Sefyllfaoedd Cyfranogi Standards Scenario Cards

✂

1

✂

Y mae'r llywodraethwyr yn adolgyu Polisi Bwyd a Ffitrwydd yr ysgol. Maen nhw wedi gofyn i chi ddarparu adborth o'r disgyblion.

The governors are reviewing the school's Food and Fitness Policy. They have asked you to provide feedback from pupils.

✂

2

✂

Yn ddiweddar mae'r ysgol wedi derbyn grant Eco-ysgolion annisgwyl. Sut gwnewch chi benderfynu sut i wario'r arian?

The school has recently received an unexpected Eco-Schools grant. How will you decide how the money will be spent?

✂

3

✂

Rydych yn cynllunio taith ysgol i'r disgyblion. Beth wnewch chi i sicrhau bod y daith yn cwrdd ag anghenion yr holl ddisgyblion?

You are planning a school trip for pupils. What steps will you take to ensure it meets the needs of all pupils?

✂

✂

4

✂

Rydych yn cynllunio rhaglen 'dysgu y tu allan i oriau ysgol' ar gyfer y tymor hwn. Sut gwnewch chi sicrhau bod barn disgyblion yn cael eu ymgorffori yn eich cynllunio?

You are planning this term's 'out of school hours learning' programme. How will you make sure that the opinions of pupils are built into your planning?

✂

5

✂

Y mae'r ysgol yn cynllunio adolygiad o ddysgu ac addysgu a fydd yn bwydo i mewn i gynllun datblygu'r ysgol. Sut gwnewch chi sicrhau bod barn disgyblion yn cael eu cynrychioli yn yr adolygiad?

The school is planning a review of teaching and learning which will feed into the school improvement plan. How will you make sure that the views of pupils are represented in the review?

✂

6

✂

Y mae'r ysgol yn cynllunio adolygiad o drefniadau cludiant yr ysgol. Sut gwnewch chi sicrhau bod barn disgyblion yn cael eu ymgorffori yn eich cynllunio?

The school is planning a review of school transport arrangements. How will you make sure that the views of pupils are built into your planning?

✂

Grid Cynllunio Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol

National Participation Standards Planning Grid

Safon Standard	Yr hyn rydym yn ei wneud yn dda What we do well	Yr hyn hoffem ni ei wneud yn well What we would like to do better	Gweithredu: Pwy? Beth? Pryd? Actions: Who? What? When?
Gwybodaeth Information			
Eich Dewis Chi It's Your Choice			
Dim Gwahaniaethu No Discrimination			
Parch Respect			
Byddwch chi ar eich ennill hefyd You get something out of it			
Adborth Feedback			
Gwella ein Ffordd o Weithio Improving how we work			

Theme 3

Implementing Pupil Participation

Activity 3(b)

The National Participation Standards and School Self-evaluation

Purpose

For participants to consider how they can use the National Participation Standards as part of the annual school self-evaluation process, and in preparing for an Estyn inspection.

Resources

Powerpoint Slides 16-17.

One copy of the [National Participation Standards](http://www.pupilvoicewales.org.uk/grown-ups/about-us/what-is-participation/) for each group of 4 - 6 (downloadable from <http://www.pupilvoicewales.org.uk/grown-ups/about-us/what-is-participation/>);

or a set of the [black and white version of the Standards](#) for each group - photocopied. (See Theme 3a)

Preparation

Provide one copy of the [National Participation Standards](#) or a set of the [photocopiable version of the Standards](#) for each group of 4 - 6.

Flip chart paper and pens.

Timings

30 minutes

Participants

Participants work in groups of 4-6

Outline of Activity

Show [Powerpoint Slide 16](#): The National Participation Standards

Show [Powerpoint Slide 17](#), containing questions from the Estyn Inspectors' Handbook (2010) relating to the National Participation Standards.

Organise participants into groups of 4-6.

Give each group a copy of the [National Participation Standards](#) (or a photocopiable version).

Ask participants to consider how they might use the National Participation Standards as part of their annual school self-evaluation, or in preparation for an Estyn inspection.

Ask them to discuss the following questions in their groups:

- What could the school do to raise awareness of the National Participation Standards amongst staff and pupils? How could this awareness be evidenced?
- How can schools use the National Participation Standards as part of their school self-evaluation processes, and in preparing for Estyn inspections?
- How can pupils themselves be part of this process?
- How can the increased confidence and skills which come from participation be evidenced?

Ask each group to feedback to the whole group. Make a note of the main points on flipchart.

Follow-up

A self-assessment pack has been developed to help organisations to assess their practice and to collect evidence of how they are meeting the National Participation Standards. This toolkit can be accessed at: <http://www.pupilvoicewales.org.uk/grown-ups/about-us/what-is-participation/>.

Schools can also work towards a Participation Standards kitemark. For more information, visit: <http://www.participationworkerswales.org.uk/standards/self-assessment-standard.aspx>

Thema 3

Rhoi Cyfranogiad Disgyblion ar Waith

Gweithgaredd 3(b)

Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol
ac Hunanwerthusiad Ysgolion

Diben

Er mwyn i gyfranogwyr ystyried sut y gallant ddefnyddio'r Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol fel rhan o broses hunanwerthuso ysgol blynyddol, ac wrth baratoi ar gyfer arolygiad gan Estyn.

Adnoddau

[Sleidiau PowerPoint 16-17.](#)

Un copi o'r [Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol](#) i bob grŵp o 4 - 6 (i'w llawrlwytho o: <http://www.llaisdisgyblioncymru.org.uk/oedolion/amdanon-ni/beth-yw-cyfranogi/>);

Neu set o [fersiwn du a gwyn y Safonau](#) i bob grŵp o 4 - 6
Siart troi a piniau. ([Gweler Thema 3a](#))

Paratoi

Rhowch gopi o'r [Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol](#) neu set o [fersiwn du a gwyn y Safonau](#) wedi'u llungopïo i bob grŵp.

Papur siart troi a phennau ysgrifennu mawr.

Amser

30 munud.

Cyfranogwyr

Bydd y cyfranogwyr yn gweithio mewn grwpiau o 4-6.

**Braslun o'r
Gweithgaredd**

Dangoswch [sleid Powerpoint 16: Y Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol](#).

Dangoswch [sleid Powerpoint 17](#), yn cynnwys cwestiynau o Lawlyfr Arolygwyr Estyn (2010) sydd yn berthnasol i Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol.

Trefnu'r cyfranogwyr yn grwpiau o 4-6.

Rhoi copi i bob grŵp o'r [Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol](#) (neu fersiwn wedi'i lungopïo).

Gofynnwch i'r cyfranogwyr ystyried sut y gallent ddefnyddio Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol fel rhan o'u hunanwerthusiad blynyddol, neu wrth baratoi ar gyfer arolygiad gan Estyn.

Gofynnwch iddynt drafod y cwestiynau canlynol yn eu grwpiau:

- Beth gallai'r ysgol ei wneud i godi ymwybyddiaeth o'r Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol ymhlith y staff a'r disgyblion? Sut y gellir casglu tystiolaeth am yr ymwybyddiaeth hon?
- Sut y gall ysgolion ddefnyddio'r Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol fel rhan o'u proses hunanwerthuso ysgol, ac wrth baratoi at arolygiad gan Estyn?
- Sut y gall disgyblion eu hunain fod yn rhan o'r broses hon?
- Sut y gellir casglu tystiolaeth am yr hyder a'r sgiliau cynyddol sydd yn deillio o gyfranogiad?

Gofynnwch i bob grŵp adborthi i'r grŵp cyfan. Gwnewch gofnod o'r prif bwyntiau ar siart troi.

Gwaith Pellach

Mae pecyn hunan-asesu wedi'i ddatblygu i helpu sefydliadau i asesu eu harfer ac i gasglu tystiolaeth am sut maent yn cwrdd â'r Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol. Gellir dod o hyd i'r pecyn hwn yn: <http://www.llaisdisgyblioncymru.org.uk/oedolion/amdanon-ni/beth-yw-cyfranogi/>

Gall ysgolion hefyd weithio tuag at nod barcut Safonau Cyfranogiad. Am fwy o wybodaeth, ewch at: <http://www.participationworkerswales.org.uk/standards/self-assessment-standard.aspx?language=Cymraeg>

Theme 3

Implementing Participation

Activity 3(c)

Barriers and Support

Purpose

To explore some potential barriers to participation, as well as support mechanisms participants think exist in schools when implementing pupil participation.

Resources

Flip chart or white board.

Sets of post-it notes in two colours, one colour for BARRIERS and one for SUPPORT.

[Powerpoint Slide 20.](#)

Preparation

Prepare the flip chart or white board by drawing a line down the middle. Attach one colour post-it with a B to represent BARRIERS on one side of the line and the other colour post-it with S to represent SUPPORT on the other side of the line.

Timings

30 minutes.

Participants

Participants work individually, in small groups, and as a whole group.

Outline of Activity

Give each participant two post-it notes (one of each colour) and explain that they should note the BARRIERS to pupil participation that they think exist in schools on one colour post-it and the mechanisms they think exist in schools to SUPPORT the implementation of pupil participation on the other. (5 - 10 minutes)

Ask each person to place their post-it notes on the prepared flip chart. Read out all of the barriers post-its, grouping post-its with similar points together. Repeat this process for the support post-its. (10 - 15 minutes)

Tell participants that three main barriers to Pupil Participation have been identified in research commissioned by the Welsh Assembly Government (see <http://www.pupilvoicewales.org.uk/grown-ups/about-us/benefits-of-participation/> and [Powerpoint Slide 20](#)):

These barriers are:

- Scepticism about children's capacity to have a meaningful input into decision making;
- Worrying that giving children more say will undermine adult authority;
- Compliance will require too much effort that is better spent on education itself.

(Teaching and Learning Research Project - 2010).

Whole-group discussion:

Ask participants:

- Have you identified any of these barriers?
- In your opinion, what can be done to overcome them?

Small Group discussion:

Split participants into groups of four. Ask them to discuss the barriers and suggest ways of overcoming them. (10 minutes)

Ask participants to **feedback to the whole group**. (10 minutes)

Follow-up

Activity 3d): Bricks in the Wall. This activity also explores barriers to Pupil Participation and possible solutions. The barriers generated in the above activity could be used as a starting point, and more detailed solutions drawn out, as a basis for action-planning.

Activity 3f): Action for Participation considers how adults can support effective pupil participation and involves participants in action planning.

Thema 3

Rhoi Cyfranogiad ar Waith

Gweithgaredd 3(c)

Rhwystrau a Chefnogaeth

Diben

Archwilio rhwystrau posibl i gyfranogiad, yn ogystal â'r mecanweithiau i gefnogi cyfranogiad disgyblion sydd - ym marn cyfranogwyr - ar waith mewn ysgolion.

Adnoddau

Siart troi neu fwrdd gwyn.

Setiau o bapur post-it mewn dau liw, un liw ar gyfer RHWYSTRAU a'r llall ar gyfer CEFNOGAETH.

[Sleid Powerpoint 20.](#)

Paratoi

Paratoi'r siart troi neu'r bwrdd gwyn trwy dynnu llinell i lawr y canol. Rhoi post-it un liw â RH arno i gynrychioli RHWYSTRAU un ochr i'r llinell, a phost-it lliw gwahanol ag C arno i gynrychioli CEFNOGAETH yr ochr arall i'r llinell.

Amser

30 munud.

Cyfranogwyr

Bydd y cyfranogwyr yn gweithio ar eu pennau eu hunain, mewn grwpiau bach, ac fel grŵp cyfan.

**Braslun o'r
Gweithgaredd**

Rhoi dau bapur post-it (un o bob lliw) i bob cyfranogwr ac egluro y dylent restru'r pethau sy'n RHWYSTRO cyfranogiad disgyblion mewn ysgolion yn eu barn nhw ar un lliw, a'r mecanweithiau sydd yn eu barn nhw yn CEFNOGI rhoi cyfranogiad disgyblion ar waith ar y llall. (5 - 10 munud)

Gofyn i bawb roi ei bapurau post-it ar y siart troi a ddarparwyd. Darllen pob un o'r post-its RHWYSTRO, gan grwpio pwyntiau tebyg gyda'i gilydd. Ailadrodd y broses gyda'r post-its CEFNOGAETH. (10 - 15 munud)

Dweud wrth y cyfranogwyr bod tri phrif rwystr i Gyfranogiad Disgyblion wedi'u canfod mewn ymchwil a gomisiynwyd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru [gweler <http://www.llaisdisgyblioncymru.org.uk/oedolion/amdanon-ni/manteision-cyfranogi/> a [Sleid Powerpoint 20](#)]:

Dyma'r rhwystrau a ganfuwyd:

- Amheuaeth ynglŷn â gallu plant i gyfrannu'n ystyrlon at wneud penderfyniadau;
- Poeni y bydd rhoi mwy o lais i blant yn tanseilio awdurdod oedolion;
- Meddwl y bydd cydymffurfio yn gofyn am ormod o ymdrech y byddai'n well ei neilltuo i addysg ei hun.

(Prosiect Ymchwil Dysgu ac Addysgu - 2010)

Trafodaeth Grŵp Cyfan:

Gofyn i'r cyfranogwyr:

- A ydych wedi nodi unrhyw rai o'r rhwystrau hyn?
- Beth, yn eich barn chi, y gellir ei wneud i'w goresgyn?

Trafodaeth mewn Grwpiau Bach:

Rhannu'r cyfranogwyr yn grwpiau o bedwar. Gofyn iddynt drafod y rhwystrau ac awgrymu ffyrdd o'u goresgyn. (10 munud)

Gofyn i'r cyfranogwyr **fwydo sylwadau'n ôl** i'r grŵp cyfan. (10 munud)

Gwaith Pellach

Gweithgaredd 3d): Briciau yn y Wal. Y mae'r gweithgaredd hwn hefyd yn archwilio rhwystrau i gyfranogiad disgyblion, ac atebion posibl. Gellir defnyddio'r rhwystrau a gynhyrchwyd yn y gweithgaredd uchod fel man cychwyn, a gofyn am atebion mwy manwl, fel sail i gynllun gweithredu.

Mae **gweithgaredd 3f): Gweithredu i sicrhau Cyfranogiad** yn ystyried beth gall oedolion ei wneud i gefnogi cyfranogiad effeithiol gan ddisgyblion, ac yn gofyn i gyfranogwyr ddechrau gweithio ar gynllun gweithredu.

Theme 3

Implementing Pupil Participation

Activity 3(d)

Bricks in the Wall

Purpose

To explore barriers to effective pupil participation and to discuss possible solutions to such barriers.

Resources

Flipchart with a picture of a landscape and a wall, with a gap in the middle. (See example below)

A6 size blank cards representing bricks - at least one for each participant. These can be on different coloured card to represent different audiences - e.g. teachers, governors, senior managers, pupils...

Preparation

Prepare the flipchart.

Ensure you have enough blank cards - at least one for each participant.

Timings

30 - 40 minutes.

Participants

Participants work individually and as a whole group.

Outline of Activity

- Introduce the flipchart - the landscape represents effective pupil participation; the wall represents barriers to participation which need to be worked through.
- Hand out 1 - 2 'bricks' to each participant using different coloured card for different groups.
- NB If participants have completed **Activity 3c): Barriers and Support**, they can use the barriers created during that activity for the first part of this activity.
- Ask participants to record potential barriers to effective pupil participation on one side of their brick(s) and to place these on the wall. (This should mean that the wall builds up and hides the beautiful landscape!)
- Participants should then proceed to look at all of the bricks and pick up one which speaks to them - but not the one they themselves contributed!
- Now ask participants to consider the challenge they have picked up, turn the 'brick' over and write a possible solution on the reverse side.
- Participants should share their barriers and possible solutions with the whole group.
- Cards can then be placed back on the wall in clusters, according to proposed solutions.
- This activity can lead in to action-planning and a discussion of how solutions will be implemented.

Follow-up

If barriers to pupil voice include the attitudes of adults towards it, then try **Activity 3e): Exploring Adult Attitudes to Children and Young People**.

This activity is designed to identify how adult attitudes towards children and young people can be a barrier to pupil participation.

Stage 3 of **Activity 3f): Action for Participation** allows participants to consider gaps in practice in their setting, and to start drawing up an Action Plan to develop pupil participation.

Thema 3

Rhoi Cyfranogiad Dsigyblion ar Waith

Gweithgaredd 3(d)

Briciau yn y wal

Diben

Er mwyn archwilio rhwystrau i gyfranogiad disgyblion effeithiol a thrafod datrysiadau posibl.

Adnoddau

Siart troi yn dangos llun o dirwedd a wal - gyda bwllch yn y canol. (Gweler yr enghraifft isod)

Cardiau gwag maint A6 i gynrychioli'r briciau - o leiaf un ar gyfer pob cyfranogwr. Gall y rhain fod ar gardiau o wahanol liw er mwyn cynrychioli gwahanol gynulleidfaoedd, e.e. athrawon, llywodraethwyr, uwch-reolwyr, disgyblion...

Paratoi

Paratoi'r siart troi.

Sicrhau bod gennych ddigon o gardiau gwag - o leiaf un i bob cyfranogwr.

Amser

30 - 40 munud.

Cyfranogwyr

Bydd y cyfranogwyr yn gweithio yn unigol ac fel grŵp cyfan.

**Braslun o'r
Gweithgaredd**

- Cyflwyno'r siart troi - y dirwedd yn cynrychioli gallu disgyblion i gymryd rhan yn effeithiol; y wal yn cynrychioli'r rhwystrau sy'n eu hatal rhag cymryd rhan.
- Rhowch un neu ddwy 'fricsen' i bob cyfranogwr, gan ddefnyddio cerdyn lliw gwahanol ar gyfer grwpiau gwahanol.
- DS Os ydy cyfranogwyr wedi **cwblhau Gweithgaredd 3c): Rhwystrau a Chefnogaeth**, gallant ddefnyddio'r rhwystrau a greuwyd yn ystod y gweithgaredd hwnnw ar gyfer rhan gynta'r gweithgaredd hwn.
- Gofynnwch i'r cyfranogwyr ysgrifennu rhwystrau posibl i gyfranogiad disgyblion effeithiol ar un ochr o'u bricsen / briciau, ac yna eu rhoi ar y wal. (Dylech weld y wal yn cael ei hadeiladu a'r dirwedd hyfryd yn cael ei gorchuddio!)
- Yna dylai'r cyfranogwyr edrych ar y briciau i gyd, a dewis un sydd yn arwyddocaol iddyn nhw - gan osgoi'r un wnaethon nhw roi ar y wal eu hunain!
- Nawr, gofynnwch i bawb ystyried yr her sydd ar y fricsen a ddewiswyd ganddynt, yna troi'r 'fricsen' drosodd ac ysgrifennu datrysiad posibl ar y cefn.
- Gofynnwch i'r cyfranogwyr rannu eu rhwystrau a datrysiadau posibl â'r grŵp cyfan.
- Gall y cardiau gael eu rhoi yn ôl ar y wal mewn grwpiau, yn ôl y datrysiadau a gynigwyd.
- Gall y gweithgaredd hwn arwain at gynllunio camau gweithredu, a thrafodaeth ynglyn â sut i roi'r datrysiadau ar waith.

Gwaith Pellach

Os ydy agweddau oedolion tuag at lais y disgybl yn un o'r rhwystrau a nodwyd, gallwch ddefnyddio **Gweithgaredd 3e): Archwilio Agweddau Oedolion tuag at Blant a Phobl Ifanc**.

Nod y gweithgaredd hwn yw archwilio sut y mae agweddau oedolion tuag at blant a phobl ifanc yn medru bod yn rhwystrau i gyfranogiad disgyblion.

Mae Cam 3 o **Weithgaredd 3f): Gweithredu i sicrhau Cyfranogiad** yn galluogi'r cyfranogwyr i ystyried bylchau mewn darpariaeth yn eu lleoliadau nhw, ac i dechrau llunio Cynllun Gweithredu i ddatblygu cyfranogiad disgyblion.

Theme 3

Implementing Pupil Participation

Activity 3(e)

Exploring Adult Attitudes to Children and Young People

Purpose	To allow participants to consider adult attitudes to children and young people, which can be a barrier to pupil participation.
Resources	Powerpoint slide 18 - 19. Rope (for example a skipping rope), or masking tape. Strongly Agree and Strongly Disagree Cards.
Preparation	Prepare the Strongly Agree and Strongly Disagree Cards.
Timings	20 minutes for Stages 1 and 2, plus an extra 20 minutes if including Stage 3.
Participants	Participants work in groups of 2-3.
Outline of Activity	Show Powerpoint slide 18.
Stage 1	Ask participants to discuss the statement on the slide in pairs. Do they agree or disagree with this statement? Ask participants to indicate their attitude towards the quotation by using the Agree/Disagree line. (See Activity 2c): Participation Statements).
Stage 2	Place the rope or tape across the floor and put the Strongly Agree card at one end and the Strongly Disagree card at the other. Ask participants to stand on the line according to whether they agree or disagree with the quotation, and then to discuss their opinions as a whole group. This activity should help to explore adult attitudes which may be a barrier to participation by children and young people.

Stage 3

Silent Statements: Participants should be in a circle or horseshoe. This activity helps participants to explore the prevalence of adult behaviours which can be prejudicial to children and young people's self-esteem and well-being and prevent them from participating in decision-making. Read out the following statements one at a time and ask participants to stand up silently if they know a young person who has been:

- Disciplined unfairly
- The object of a degrading comment
- Ignored because they are young
- Had their physical safety threatened
- Made to feel ashamed or humiliated by an adult
- Yelled at in a public place
- Had their appearance criticized or ridiculed by an adult
- Not respected by adults because of their age
- Had their religion, culture or ethnic group misrepresented or put down
- Were the object of jokes or put-downs because of their appearance or disability
- Have been hit by an adult

The numbers of participants standing for each statement will indicate how common participants believe such behaviours are. Ask participants to discuss in pairs what these behaviours say about underlying adult attitudes to children and young people.

Show Powerpoint Slide 19:

The quotation on the slide comes from the Teaching and Learning Research Project (TLRP) on Pupil Voice, commissioned by the Welsh Assembly Government. (See: <http://www.pupilvoicewales.org.uk/grown-ups/about-us/benefits-of-participation/>). It is a reminder that negative adult attitudes to children and young people can be difficult to overcome.

Discuss as a group:

“What can we all do to promote positive images of children and young people, and to support them in playing an active role in decisions that affect them? ”

A Media Toolkit “Tell it like it is” designed to help adults support children and young people in telling positive stories in print, on air or on the worldwide web has been developed. This is available at: www.uncrcletsgetitright.co.uk/mediatoolkit.aspx.

Follow-up

To consider what needs to be in place for pupil participation to be effective, and to start planning for change, use **Activity 3f): Action for Participation**.

Thema 3

Rhoi Cyfranogiad Disgyblion ar Waith

Gweithgaredd 3(e)	Archwilio Agweddau Oedolion tuag at Blant a Phobl Ifanc
Diben	Caniatáu i'r cyfranogwyr ystyried agweddau oedolion tuag at blant a phobl ifanc a all fod yn rhwystyr i gyfranogiad disgyblion.
Adnoddau	Sleidiau Powerpoint 18 - 19. Rhaff (er enghraifft, rhaff sgipio), neu dâp gludog. Cardiau Cytuno'n bendant ac Anghytuno'n bendant.
Paratoi	Paratoi'r cardiau Cytuno'n bendant ac Anghytuno'n bendant.
Amser	20 munud ar gyfer Cam 1 a 2; 20 munud ar ben hynny os yn defnyddio Cam 3.
Cyfranogwyr	Bydd y cyfranogwyr yn gweithio mewn grwpiau o 2-3.
Braslun o'r Gweithgaredd	Dangoswch sleid Powerpoint 18.
Cam 1	Gofyn i'r cyfranogwyr drafod y gosodiad ar y sleid mewn paru. A ydynt yn cytuno neu'n anghytuno gyda'r gosodiad hwn? Gofyn i'r cyfranogwyr fynegi eu safbwynt tuag at y dyfyniad trwy ddefnyddio llinell Cytuno/Anghytuno. (Gweler Geithgaredd 2c): Gosodiadau Cyfranogiad.)
Cam 2	Gosod y rhaff neu'r tâp ar draws y llawr a rhoi'r cerdyn Cytuno'n bendant ar un pen a'r cerdyn Anghytuno'n bendant ar y pen arall. Gofyn i'r cyfranogwyr sefyll ar y llinell yn ôl a ydynt yn cytuno â'r dyfyniad ai peidio, ac yna drafod y safbwyntiau fel grŵp cyfan. Dylai'r gweithgaredd hwn helpu i archwilio agweddau gan oedolion a all fod yn rhwystyr i gyfranogiad gan blant a phobl ifanc.

Cam 3

Gosodiadau Mud: Dylai'r cyfranogwyr fod mewn cylch neu ar ffurf bedol. Mae'r gweithgaredd hwn yn galluogi cyfranogwyr i ystyried pa mor gyffredin yw ymddygiad gan oedolion a all fod yn niweidiol i hunan-barch a lles plant a phobl ifanc, a'u rhwystro rhag gymryd rhan mewn gwneud penderfyniadau. Darllenwch y gosodiadau canlynol fesul un a gofyn i'r cyfranogwyr godi ar eu traed yn dawel os gwyddant am berson ifanc:

- sydd wedi cael ei d/disgyblu'n annheg
- sydd wedi dioddef sylwadau sarhaus
- a gafodd ei h/anwybyddu oherwydd ei fod/bod yn ifanc
- y bygythiwyd ei d/diogelwch corfforol
- y mae oedolyn wedi ei f/bychanu neu godi cywilydd arno/arni
- y gwaeddwyd arno/arni mewn lle cyhoeddus
- y mae oedolyn wedi beirniadu ei h/ymddangosiad neu wneud hwyl am ei ben/phen
- nad yw'n cael ei b/pharchu gan oedolion oherwydd ei h/oedran
- y mae ei g/chrefydd, diwylliant neu grŵp ethnig wedi cael eu camddechongli neu eu bychanu
- a fu'n destun jôcs neu sarhad oherwydd ymddangosiad neu anabledd
- sydd wedi'i daro/tharo gan oedolyn

Bydd nifer y cyfranogwyr a fydd yn sefyll ar gyfer pob gosodiad yn dangos pa mor gyffredin yw ymddygiad o'r fath ym marn y cyfranogwyr. Gofynnwch i'r cyfranogwyr drafod mewn parau beth mae'r mathau hyn o ymddygiad yn ei ddweud am agweddau gwaelodol oedolion tuag at blant a phobl ifanc.

Dangoswch [sleid Powerpoint 19](#):

Daw'r dyfyniad ar y sleid hwn o'r Prosiect Ymchwil Addysgu a Dysgu (TLRP) ar Lais Disgyblion a gomisiynwyd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru (Gweler: <http://www.llaisdisgyblioncymru.org.uk/oedolion/amdanon-ni/manteision-cyfranogi/>). Mae'n atgoffa pobl y gall fod yn anodd i oresgyn agweddau negyddol gan oedolion tuag at blant a phobl ifanc.

Trafodaeth grŵp:

“Beth fedrwn ni i gyd ei wneud i hyrwyddo delweddau cadarnhaol o blant a phobl ifanc, a’u cefnogi i chwarae rôl gweithredol mewn penderfyniadau sydd yn effeithio arnynt?”

Y mae Pecyn Cymorth ar y Cyfryngau “Dywedwch hi fel y mae” a gynllunwyd i helpu oedolion i gefnogi plant a phobl ifanc i ddweud eu storïan cadarnhaol mewn print, ar yr amyr neu arlein bellach ar gael. Gallwch ei lawrlwytho o:

www.ccuhpwgwneudpethauniawn.co.uk/mediatoolkit.aspx.

Gwaith Pellach

I ystyried beth mae angen ei roi ar waith i sicrhau bod llais disgyblion yn effeithiol, ac i ddechrau cynllunio ar gyfer newid, defnyddiwch **Weithgaredd 3f): Gweithredu i sicrhau cyfranogiad**.

Theme 3

Implementing Participation

Activity 3(f)

Action for Participation

Purpose

For participants to consider what needs to be in place for pupil participation to be effective, and to start planning for change.

Resources

[Action for Participation A](#).

[Action for Participation B](#).

[Checklist to extend Pupil Participation](#).

[Pupil Participation - Planning the Way Forward](#) (see Activity 1e).

[Pupil Participation - Making it Happen](#) (See Activity 2f).

Preparation

Photocopy [Action for Participation A](#) and [Action for Participation B](#), enough for half the group to work on Sheet A and the other half to work on Sheet B.

Photocopy [Checklist to extend Pupil Participation](#), one for each participant.

Photocopy [Pupil Participation - Planning the Way Forward](#) and [Pupil Participation - Making it Happen](#), one of each for each participant.

Timings

45 minutes.

Participants

Participants work initially in pairs and then in groups of 4.

Outline of Activity

Stage 1

- Divide the participants into small groups of four. One pair in the group will be 'A' and the other 'B'.
- Give out [Action for Participation A](#) to all 'A's and, working in their pairs, ask them to consider what actions they can take to ensure that pupils are effectively listened to, consulted, and involved in decision-making.
- Give out [Action for Participation B](#) to all 'Bs' and working in their pairs, ask them to consider what action they can take to ensure Space, Voice, Audience and Influence are taken into account when planning Pupil Participation.

Stage 2

- Working again in groups of 4, ask each pair to explain to the other pair the issues they have been discussing, and to share their ideas for supporting and developing effective pupil participation.
- Ask each group to report back 1 key point from each of the pairs to the whole group.

Stage 3

- Give each participant a copy of [Checklist to extend Pupil Participation](#). Ask each group of four to look at the suggested actions and compare with their own ideas. They should fill in the sheet to identify areas where they already have policy and practice in place in their setting, where they are preparing to put things in place, and where there is nothing planned.
- Based on their responses to the Checklist, participants can now use '[Pupil Participation - Planning the Way Forward](#)' to plan next steps, and '[Pupil Participation - Making it Happen](#)' to start creating an Action Plan for their setting.

Follow-up

Activity 1e): School Self-evaluation, Estyn and Effective Pupil Participation could be a useful follow-up activity if you haven't completed this activity already.

Thema 3

Rhoi Cyfranogiad ar Waith

Gweithgaredd 3(f)

Gweithredu i sicrhau Cyfranogiad

Diben

Er mwyn i'r cyfranogwyr ystyried beth sydd angen bod yn ei le i gyfranogiad y disgybl fod yn effeithiol, ac i ddechrau cynllunio ar gyfer newid.

Adnoddau

Gweithredu i sicrhau Cyfranogiad A.

Gweithredu i sicrhau Cyfranogiad B.

Rhestr wirio i ymestyn Cyfranogiad Disgyblion.

'Cyfranogiad y Disgybl - Cynllunio'r Ffordd Ymlaen'
(Gweler Gweithgaredd 1e)

Cyfranogiad y Disgybl - Gwneud iddo Ddigwydd
(Gweler Gweithgaredd 2f)

Paratoi

Llungopïo Gweithredu i sicrhau Cyfranogiad A a Gweithredu i sicrhau Cyfranogiad B, fel bod digon i hanner y grŵp weithio ar Ddalen A ac i'r hanner arall weithio ar Ddalen B.

Llungopïo'r Rhestr wirio i ymestyn Cyfranogiad Disgyblion, un i bob cyfranogwr.

Llungopïo 'Cyfranogiad y Disgybl - Cynllunio'r Ffordd Ymlaen' a 'Cyfranogiad y Disgybl - Gwneud iddo Ddigwydd', un o bob un i bob cyfranogwr.

Amser

45 munud.

Cyfranogwyr

Bydd y cyfranogwyr yn gweithio mewn parau i ddechrau ac yna mewn grwpiau o 4.

Braslun o'r
Gweithgaredd

Cam 1

- Rhannwch y cyfranogwyr yn grwpiau bach o bedwar. Bydd un pâr yn y grŵp yn 'A' a'r llall yn 'B'.
- Rhowch [Gweithredu i sicrhau Cyfranogiad A](#) i bob 'A' a gofynnwch iddynt weithio'n barau ac ystyried pa gamau y gallant eu cymryd i sicrhau bod oedolion yn gwrando ar ddisgyblion, yn ymgynghori â nhw, ac yn eu cynnwys yn effeithiol wrth wneud penderfyniadau.
- Rhowch [Gweithredu i sicrhau Cyfranogiad B](#) i bob 'B' a gofynnwch iddynt weithio'n barau ac ystyried pa gamau y gallant eu cymryd i sicrhau bod Lle, Llais, Cynulleidfa a Dylanwad yn cael eu hystyried wrth gynllunio Cyfranogiad Disgyblion.

Cam 2

- Gan weithio eto mewn grwpiau o 4, gofynnwch i bob pâr esbonio i'r pâr arall pa agweddau maen nhw wedi bod yn eu hystyried, a rhannu eu syniadau am gefnogi a datblygu cyfranogiad disgyblion effeithiol.
- Gofynnwch i bob grŵp gyflwyno un pwynt allweddol oddi wrth bob un o'r parau i'r grŵp cyfan.

Cam 3

- Rhowch gopi o'r [Rhestr wirio i ymestyn Cyfranogiad Disgyblion](#) i bob cyfranogwr. Gofynnwch i bob grŵp o bedwar edrych ar y camau gweithredu a awgrymir a'u cymharu â'u syniadau eu hunain. Dylent lenwi'r ddalen i ddynodi meysydd lle mae ganddynt bolisi ac arferion ar waith yn eu lleoliad eisoes, lle maent yn paratoi i roi pethau ar waith, a lle nad oes dim wedi'i gynllunio.
- Ar sail eu hymatebion i'r rhestr wirio, gall cyfranogwyr yn awr ddefnyddio, '[Cyfranogiad y Disgybl - Cynllunio'r Ffordd Ymlaen](#)' i gynllunio'r camau nesaf, a '[Cyfranogiad y Disgybl - Gwneud iddo Ddigwydd](#)' i ddechrau creu Cynllun Gweithredu am eu lleoliad.

Gwaith Pellach

Mae [Gweithgaredd 1e](#)) Hunan-arfarniad Ysgol, Estyn a [Chyfranogiad Disgyblion Effeithiol](#) yn weithgaredd pellach defnyddiol os nad ydych wedi'i wneud eisoes.

Action for Participation, A

Print out a copy of this sheet for half the participants.

Adult attitudes can make it difficult for pupil participation.

Some barriers are:

- **scepticism** about children's capacity to have a meaningful input into decision making;
- **worrying** that giving children more say will undermine adult authority;
- the belief that **compliance** will require too much effort, which is better spent on education itself.

As adults, how can we:

- Encourage, accept and value the significance of learner voice.
- Ensure consultations are about real and important issues, and that all pupils have opportunities to be actively involved in decision-making.
- Develop open, inclusive and democratic processes.
- Share outcomes of consultations with learners.
- Value all learners irrespective of gender, ethnicity or social class.

In your group come up with some suggestions for how adults in learning settings can achieve these 5 things.

Be prepared to report back to the whole group.

Gweithredu i sicrhau Cyfranogiad, A

Argraffwch gopi o'r daflen hon ar gyfer hanner y cyfranogwyr.

Gall agweddau oedolion ei wneud yn anodd i hwyluso cyfranogiad y disgybl.

Rhai o'r rhwystrau yw:

- **sceptigaeth** am allu plant i gael mewnbwn ystyrlon i'r broses o wneud penderfyniadau;
- **poeni** y bydd rhoi mwy o gyfle i blant leisio'u barn yn tanseilio awdurdod oedolion;
- y cred y bydd **cydymffurfio** yn galw am ormod o ymdrech ac y byddai'n well llywio'r ymdrech hwnnw at addysg ei hun.

Fel oedolion, sut y gallwn ni:

- Annog, derbyn a gwerthfawrogi arwyddocâd llais y dysgwr.
- Sicrhau bod ymgynghoriadau'n ymdrin â materion go iawn a phwysig, a bod gan yr holl ddisgyblion gyfleoedd i gymryd rhan mewn gwneud penderfyniadau.
- Datblygu prosesau agored, cynhwysol a democrataidd.
- Rhannu canlyniadau ymgynghoriadau gyda dysgwyr.
- Gwerthfawrogi pob dysgwr, waeth beth fo'u rhyw, ethnigrwydd neu ddosbarth cymdetihasol.

Yn eich grŵp, meddyliwch am rai awgrymiadau ynglŷn â sut y gall oedolion mewn lleoliadau dysgu gyflawni'r 5 pheth yma.

Byddwch yn barod i adrodd yn ôl i'r grŵp cyfan.

Action for Participation, B

Print out a copy of this sheet for half the participants.

Adult attitudes can make it difficult for pupil participation.

Some barriers are:

- **scepticism** about children's capacity to have a meaningful input into decision making;
- **worrying** that giving children more say will undermine adult authority;
- the belief that **compliance** will require too much effort, which is better spent on education itself.

If participation is to be genuine, the following conditions should be in place:

- **Space**: Pupils should be given opportunities to express views and take on responsible roles.
- **Voice**: Pupils should be facilitated and supported to express their views, and take on responsible roles.
- **Audience**: Pupil views should be listened to and taken into account.
- **Influence**: Pupil views should be acted upon, as appropriate.

In your group come up with some suggestions as to how adults in learning settings can ensure these 4 aspects are taken into account.

Be prepared to report back to the whole group.

Gweithredu i sicrhau Cyfranogiad, B

Argraffwch gopi o'r daflen hon ar gyfer hanner y cyfranogwyr.

Gall agweddau oedolion ei wneud yn anodd i hwyluso cyfranogiad y disgybl.

Rhai o'r rhwystrau yw:

- **sceptigaeth** am allu plant i gael mewnbwn ystyrlon i'r broses o wneud penderfyniadau;
- **poeni** y bydd rhoi mwy o gyfle i blant leisio'u barn yn tanseilio awdurdod oedolion;
- y cred y bydd **cydymffurfio** yn galw am ormod o ymdrech ac y byddai'n well llywio'r ymdrech hwnnw at addysg ei hun.

Os yw cyfranogiad i fod yn ddilys, dylai'r amodau canlynol fod yn eu lle:

- **Lle:** Dylid rhoi cyfleoedd i ddisgyblion leisio'u barn.
- **Llais:** Dylid galluogi a chefnogi disgyblion i leisio'u barn.
- **Cynulleidfa:** Dylid gwrandao ar farn disgyblion, a chymryd y farn honno i mewn i ystyriaeth.
- **Dylanwad:** Dylid gweithredu ar farn disgyblion, fel y bo'n briodol.

Yn eich grŵp, meddyliwch am rai awgrymiadau ynglŷn â sut y gall oedolion mewn lleoliadau dysgu sicrhau bod y 4 agwedd yma'n cael eu hystyried.

Byddwch yn barod i adrodd yn ôl i'r grŵp cyfan.

Profrestr i Ymestyn Cyfranogiad y Disgybl

Checklist to Extend Pupil Participation

Allwedd / Key	
Coch Red	Ar stop - dim cynlluniau On stop - nothing planned
Oren Orange	Yn paratoui at hyn Preparing for this
Gwyrdd Green	Yn gweithredu yn llawn All systems go

Actions / Gweithgareddau		Coch Red	Oren Orange	Gwyrdd Green
Datblygu agwedd ysgol gyfan, gan gynnwys darparu a chyhoeddi amrywiaeth o gyfleoedd i'r holl ddisgyblion fod yn rhan o wneud penderfyniadau o'r ystafell ddosbarth i lefel ysgol gyfan. Develop a whole-school approach, including providing and publicising a range of opportunities for all pupils to be involved in decision-making from classroom to whole-school levels.				
Sicrhau bod gan aelod o'r tîm rheoli uwch a llywodraethwr dynodedig gyfrifoldeb am ddatblygu a gweithredu cyfranogiad y disgybl. Ensure that a senior member of staff and a designated governor have responsibility for developing and implementing pupil participation.				

Actions / Gweithgareddau	Coch Red	Oren Orange	Gwyrdd Green
<p>Sicrhau bod hyfforddiant yn ei le fel bod gan yr holl staff, llywodraethwyr a disgyblion y wybodaeth a'r sgiliau sydd angen arnynt i ddatblygu a gweithredu cyfranogiad y disgybl.</p> <p>Ensure that training is in place so that all staff, governors and pupils have the information and skills they need to develop and implement pupil participation.</p>			
<p>Cefnogi disgyblion wrth werthuso eu dysgu eu hunain, ac wrth helpu eu cyfoedion i ddysgu a datblygu o fewn yr ystafell ddosbarth a thu hwnt.</p> <p>Support pupils in evaluating their own learning, and in helping their peers to learn and develop within the classroom and beyond.</p>			
<p>Gwahodd disgyblion i weithio gydag athrawon a thimau cwrwllwm i adolygu cynlluniau gwaith a datblygu cynlluniau i wella dysgu ac addysgu.</p> <p>Invite pupils to work with teachers in curriculum teams to review schemes of work and develop plans to improve teaching and learning.</p>			
<p>Ymgynghori â disgyblion yn rheolaidd (e.e. trwy holiaduron, arolygon barn a grwpiau ffocws) am ansawdd eu profiad ysgol a sut y gellir ei wella, a sicrhau bod disgyblion yn derbyn adborth.</p> <p>Consult with pupils on a regular basis (e.g. through questionnaires, surveys and focus groups) on the quality of their school experience and how it could be improved, and ensure that pupils receive feedback.</p>			
<p>Sicrhau bod disgyblion yn rhan o brosesau llywodraethu ag apwntio staff mewn ffyrdd addas.</p> <p>Involve pupils appropriately in governance, and in selection procedures for new members of staff.</p>			

Actions / Gweithgareddau	Coch Red	Oren Orange	Gwyrdd Green
<p>Sicrhau bod prosesau a strwythurau yn eu lle ac yn adnabyddus i bawb fel bod gan yr holl ddisgyblion gyfleoedd i'w llais gael ei glywed, gan gynnwys y rhai mwyaf ddifreintiedig.</p> <p>Ensure that well-publicised procedures and structures are in place so that all pupils have opportunities to have their voice heard, including those who are most marginalised.</p>			
<p>Sicrhau bod systemau yn eu lle i fonitro a gwerthuso effaith cyfranogiad disgyblion ar ddysgu a lles yr unigolyn, ac ar welliant ysgol.</p> <p>Ensure that systems are in place to monitor and evaluate the impact of pupil participation on individual learning and wellbeing, and on school improvement.</p>			